

## 95/35

## Kontrolní závěr z kontroly dotací ze státního rozpočtu poskytnutých občanským sdružením a humanitárním organizacím

Kontrolní akce byla zařazena do plánu kontrolní činnosti Nejvyššího kontrolního úřadu na rok 1995 pod číslem 95/35. Kontrolní akci řídil a kontrolní závěr vypracoval člen NKÚ Ing. Jiří Kalivoda.

Cílem kontroly bylo prověřit dodržování účelu dotací a správnost provedeného vyúčtování v letech 1994 a 1995.

Kontrolu provedla v období od prosince 1995 do března 1996 skupina kontrolujících z Odboru zdravotnictví a sociálních věcí NKÚ a skupiny kontrolujících z Oblastních odborů NKÚ v Berouně, Kutné Hoře, Mladé Boleslavi, Mostě, Pardubicích, Sokolově, Strakonících, Šumperku, Táboře, Třebíči a Ústí nad Labem u těchto kontrolovaných osob:

### A. Ústřední orgány:

Ministerstvo zdravotnictví (dále jen "MZ"),  
Ministerstvo práce a sociálních věcí (dále jen "MPSV");

### B. Občanská sdružení a humanitární organizace:

Český červený kříž (dále jen "ČČK") a Oblastní spolky ČČK Ústí nad Labem, Karlovy Vary, Tábor, Sokolov - Cheb, Most a Louny;

Armáda spásy;

Sdružení zdravotně postižených v ČR a Okresní výbor Sdružení zdravotně postižených v ČR Třebíč;

Svaz tělesně postižených v ČR a Okresní výbory Svazu tělesně postižených v ČR Tábor a Třebíč;

FOKUS - Sdružení pro péči o duševně nemocné (dále jen "FOKUS") a FOKUS R.O. C. (Rehabilitační a organizační centrum), FOKUS Praha, FOKUS Mladá Boleslav a FOKUS Ústí nad Labem;

Svaz zdravotně postižených Rakovník;

Společnost slepých a slabozrakých občanů, jejich rodinných příslušníků a přátel (dále jen "Společnost slepých a slabozrakých");

T-Atlas;

Středisko křesťanské pomoci v Pardubicích;

ANTI-DRUG;

Diakonie Českobratrské církve evangelické (dále jen "Diakonie ČCE") a

Středisko Diakonie ČCE "Rolnička" Soběslav,

Středisko Diakonie ČCE - Domov odpočinku ve stáří Myslibořice,

Středisko Diakonie ČCE - Domov odpočinku ve stáří Sobotín;

SANANIM - sdružení pro prevenci a resocializaci osob ohrožených zdraví škodlivými návyky (dále jen "SANANIM").

Proti kontrolním protokolům byly podány námitky ze strany MPSV, MZ, ČČK, Sdružení zdravotně postižených v ČR a Armády spásy, které byly vypořádány vedoucími skupin kontrolujících rozhodnutími o námitkách.

Odvolání proti rozhodnutí o námitkách, která podaly MZ, Armáda spásy a Sdružení zdravotně postižených v ČR, byla vypořádána usneseními Kolegia NKÚ.

K o l e g i u m N K Ú na svém zasedání dne 24. června 1996

s c h v á l i l o usnesením č. 7/XII/96  
k o n t r o l n í z á v ě r v tomto znění:

Dotace ze státního rozpočtu, které byly předmětem kontroly, poskytovaly MPSV a MZ občanským sdružením a humanitárním organizacím. V rámci této činnosti byly uvedené ústřední orgány vázány platnou právní úpravou, tj. zákonem č. 576/1990 Sb., o pravidlech hospodaření s rozpočtovými prostředky České republiky a obcí v České republice (rozpočtová pravidla republiky), ve znění pozdějších předpisů, (dále jen "rozpočtová pravidla") a Zásadami pro poskytování dotací ze státního rozpočtu České republiky občanským sdružením, které byly schváleny usnesením vlády ČR č. 663 ze dne 27. listopadu 1992 a doplněny usnesením vlády ČR č. 223 ze dne 5. května 1993 (dále jen "Zásady").

Rozpočtová pravidla upravují podmínky pro poskytování dotací zejména v ustanovení § 5 odst. 2, který stanoví, že na "konkrétní akce nebo předem stanovené okruhy potřeb se poskytují účelové dotace, a to za podmínek stanovených zásadami dotační politiky. Mohou být použity jen na určené účely a podléhají ročnímu zúčtování se státním rozpočtem". Ustanovení § 11 odst. 1 rozpočtových pravidel omezuje dobu použití rozpočtových prostředků pouze na období rozpočtového roku a na účely, na které byly státním rozpočtem republiky určeny. Uvedené ústřední orgány uzavíraly na roky 1994 a 1995 dohody o poskytnutí dotace, v nichž se občanská sdružení smluvně zavázala řídit se Zásadami. Obdobným způsobem byly uzavírány dohody i s humanitárními organizacemi.

### A. Ministerstvo práce a sociálních věcí, Ministerstvo zdravotnictví

#### I. MPSV a MZ porušily ustanovení § 5 odst. 2 rozpočtových pravidel, kde je uvedeno:

*"Na konkrétní akce nebo předem stanovené okruhy potřeb se poskytují účelové dotace, a to za podmínek stanovených zásadami dotační politiky. Mohou být použity jen na určené účely a podléhají ročnímu zúčtování se státním rozpočtem republiky."*,  
a současně:

#### 1. MPSV a MZ porušily ustanovení části II bodu 3 Zásad, kde je mj. uvedeno:

*"Ústřední orgán posoudí žádost o poskytnutí dotace, prověří splnění stanovených podmínek a projedná objem navrhované dotace s příslušným občan-*

ským sdružením. Ministerstvu financí České republiky (dále jen 'ministerstvo financí') předloží ústřední orgán návrh dotací globálně za celé odvětví (účely sdělí obecně), a to do 30. září běžného roku, pokud nebude ministerstvem financí stanoveno jinak. V návrhu uvede, od kterého dalšího ústředního orgánu dostává občanské sdružení dotace, a v jaké výši ... "

#### O d ů v o d n ě n í:

MPSV přijalo a odsouhlasilo na roky 1994 a 1995 Žádosti o poskytnutí dotace (dále jen "Žádosti"), např. od občanských sdružení Středisko křesťanské pomoci v Pardubicích, T-Atlas a Společnost slepých a slabozrakých, aniž by prověřilo splnění stanovených podmínek ve smyslu Zásad. Žádosti nesplňovaly některé podmínky, které MPSV samo stanovilo (např. rozpočet finančního zajištění projektu, přehled pracovních míst, kvalifikačních požadavků a platů). S uvedenými občanskými sdruženími MPSV následně uzavřelo Dohody o poskytnutí dotace (dále jen "Smlouvy").

MZ v návrhu dotací na roky 1994 a 1995 předkládaném Ministerstvu financí (dále jen "MF") neuvvedlo, zda občanské sdružení případně dostává dotace od některého dalšího ústředního orgánu a v jaké výši.

#### 2. MZ porušilo ustanovení části II bodu 7 Zásad, kde je mj. uvedeno:

*"Prostředky ze státního rozpočtu republiky jsou občanskému sdružení uvolňovány v souladu s uzavřenými písemnými dohodami ... Ústřední orgán v dohodě uvede kalendářní plán přidělování dotací v jednotlivých čtvrtletích rozpočtového roku ..."*

#### O d ů v o d n ě n í:

MZ neuvádělo ve Smlouvách v letech 1994 a 1995 kalendářní plán přidělování dotací v jednotlivých čtvrtletích rozpočtového roku.

#### 3. MPSV porušilo ustanovení části II bodu 9 Zásad, kde je mj. uvedeno:

*"Mzdy funkcionářů a zaměstnanců občanského sdružení, výdaje na pohostění a dary hradí občanské sdružení ze svých vlastních příjmů s výjimkou mezd funkcionářů a zaměstnanců občanských sdružení, která vyvíjejí svou činnost v oblasti péče o zdravotně postižené ..."*

#### O d ů v o d n ě n í:

MPSV poskytlo v roce 1995 Armádě spásy dotaci na mzdy ve výši 5 560 000,- Kč, ačkoliv toto občanské sdružení podle stanov nevyvíjí činnost v oblasti péče o zdravotně postižené.

#### 4. MPSV a MZ porušily ustanovení části II bodu 10 Zásad, kde je mj. uvedeno:

*"Ústřední orgán uzavře s občanským sdružením písemnou dohodu o poskytnutí dotace ... Dohoda musí obsahovat kromě identifikačních údajů minimálně*

*přesné vymezení konkrétního účelu, na který je dotace ze státního rozpočtu republiky poskytována, ... a samostatné vymezení objemu prostředků dotace, které budou použity na úhradu mzdových nákladů souvisejících se zajištěním konkrétního úkolu (projektu) a vymezení účelů, na které nelze dotaci použít. Dále musí obsahovat povinnost vést evidenci o použití státní dotace a zajistit její vyúčtování k 31. 12. roku, ve kterém byla dotace poskytnuta. Z dohody musí být rovněž zřejmé, zda se na financování konkrétního úkolu (projektu) nepodílí jiný ústřední orgán ..."*

#### O d ů v o d n ě n í:

MPSV uzavřelo v roce 1995 Smlouvy s občanským sdružením SANANIM a se Sdružením zdravotně postižených v ČR, v nichž chybí údaj, zda se na financování projektu nepodílí jiný ústřední orgán.

MZ uzavřelo v roce 1994 Smlouvy s občanským sdružením FOKUS na dva projekty bez přesného vymezení účelů dotace.

MZ rovněž v roce 1994 ve Smlouvě s ČČK u jednoho projektu neuvvedlo údaje o vymezení účelů, na které nelze dotaci použít. Dále neuvvedlo, zda se na financování projektu podílí jiný ústřední orgán a rovněž nestanovilo občanskému sdružení povinnost vést evidenci o použití dotace.

#### 5. MPSV a MZ porušily ustanovení § 3 odst. 2 písm. d) vyhlášky MF ČR č. 205/1991 Sb., o hospodaření s rozpočtovými prostředky státního rozpočtu České republiky a o finančním hospodaření rozpočtových a příspěvkových organizací, kde je mj. uvedeno:

*"Jako správce kapitoly ústřední orgán především usměrňuje a kontroluje hospodaření s rozpočtovými prostředky v rámci kapitoly ..."*,

a současně porušily ustanovení části II bodu 13 Zásad, kde je mj. uvedeno:

*"Ústřední orgán, který poskytl občanskému sdružení dotaci ze státního rozpočtu, je povinen ověřovat správnost použití poskytnutých finančních prostředků ze státního rozpočtu republiky (dotace), zejména zda jsou hospodárně a účelně využívány. V případě, že zjistí neoprávněné použití prostředků a občanské sdružení tyto prostředky ve stanovené lhůtě neodvede, je oprávněn ... pozastavit uvolňování prostředků schválené dotace příslušnému subjektu."*

#### O d ů v o d n ě n í:

U většiny projektů Svazu tělesně postižených v ČR za roky 1994 a 1995 a Sdružení zdravotně postižených v ČR za rok 1994 bylo překročeno Smlouvou stanovené procento čerpání dotace vzhledem ke skutečným nákladům jednotlivých projektů. Ačkoliv kontrolou předložených vyúčtování bylo možno ověřit skutečnou výši čerpání finančních prostředků jednotlivých sdružení, MPSV tuto kontrolu neprovedlo.

MZ poskytlo v roce 1994 dotace cca 140 občanským sdružením v celkové výši cca 296 424 tis. Kč, ale kontrolu hospodaření s těmito finančními prostředky státního rozpočtu neprovedlo ani u jednoho občanského sdružení. V roce 1995 poskytlo dotaci cca 180 občanským sdružením v celkové výši cca 295 892 tis. Kč, avšak pouze v jednom případě zadalo provedení auditu. V kontrolovaném období MZ provádělo pouze věcné kontroly zaměřené na odborné zajištění projektů.

#### 6. MPSV a MZ porušily ustanovení části III bodu 1 a 2 Zásad, kde je uvedeno:

*"Po skončení roku občanské sdružení vyhotoví v rámci účetní závěrky vyúčtování, které předloží ústřednímu orgánu do 31. ledna následujícího roku. Nevyčerpané finanční prostředky ze státní dotace současně poukáže na jeho běžný účet cizích prostředků."*

*"Ústřední orgány předloží finanční vypořádání dotací podle přílohy č. 2 těchto Zásad ministerstvu financí do 28. února následujícího roku. V téže lhůtě odvedou nepoužité dotace do státního rozpočtu republiky. V případě, že v tomto termínu nebude předloženo finanční vypořádání dotace nebo nebudou vráceny nevyčerpané prostředky, nebude občanskému sdružení poskytnuta další dotace."*

#### O d ů v o d n ě n í:

MPSV poskytlo v roce 1995 dotaci občanskému sdružení T-Atlas ve výši 679 000,- Kč, přestože toto sdružení vrátilo nevyčerpané prostředky dotace za rok 1994 po termínu stanoveném v Zásadách.

MZ poskytlo v roce 1995 dotaci občanským sdružením, která nevrátila za rok 1994 nevyčerpané prostředky dotace v termínu uvedeném v Zásadách. Jedná se např. o Společnost psoriatických, AKORD, Společnost dialyzovaných a transplantovaných nemocných, Svaz zdravotně postižených Klatovy, Českou kardiologickou společnost, Český klub ohluchlých a ASNEP. Celková výše dotace poskytnuté těmto občanským sdružením činila cca 4 201 tis. Kč.

MZ neodvedlo do státního rozpočtu nevyčerpané prostředky z dotace roku 1994 v termínu stanoveném Zásadami, nýbrž až dne 7. 3. 1995, a to v částce nižší o 2 132 882,- Kč. Nevyčerpané prostředky z dotace roku 1995 odvedlo MZ v rozporu se Zásadami až dne 11. 3. 1996 v částce nižší o 1 130 114,- Kč.

#### II. MZ porušilo ustanovení § 17 odst. 1 rozpočtových pravidel, kde je uvedeno:

*"Ústřední orgány sestavují o výsledcích svého ročního rozpočtového hospodaření závěrečný účet, a to ve shodném členění jako se sestavuje státní rozpočet republiky."*

#### O d ů v o d n ě n í:

MZ zahrnuje v závěrečném účtu za rok 1995 do systémových investičních dotací příspěvkovým organizacím také

dotace na investiční potřeby humanitárních organizací ve výši 25 093 tis. Kč a dotace na investice občanským sdružením ve výši 25 025 tis. Kč, ačkoliv humanitární organizace ani občanská sdružení nejsou příspěvkové organizace.

Navíc ve výše uvedených dotacích humanitárním organizacím byly zahrnuty i dotace třem obchodním společnostem v celkové výši 4 733 tis. Kč.

Tímto došlo k nesprávnému vykázání plnění státního závěrečného účtu za rok 1995, kapitola 335 - Ministerstvo zdravotnictví, a to v ukazatelích:

- systémové investiční dotace příspěvkových organizací,
- dotace občanským sdružením,
- investiční dotace a návratné finanční výpomoci podnikatelským subjektům.

#### III. MPSV porušilo ustanovení § 2 a § 7 odst. 1 zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, kde je mj. uvedeno:

*"Účetní jednotky účtují ... o stavu a pohybu majetku a závazků, o rozdílu majetku a závazků, o nákladech a výnosech ..."*

*"Účetní jednotky jsou povinny vést účetnictví úplně, průkazným způsobem a správně tak, aby věrně zobrazovalo skutečnosti, které jsou jeho předmětem."*

MPSV současně porušilo ustanovení části III bodu 1 a 2 Zásad, jejichž citace je uvedena v bodě A I. 6.

#### O d ů v o d n ě n í:

MPSV ve vyúčtování dotací občanským sdružením na rok 1995 předloženém MF nezahrnuje do částky zůstatku dotací některé prostředky dotací nevyčerpané jednotlivými občanskými sdruženími v celkové výši 2 227 026,- Kč. Přestože byly tyto prostředky připsány na účet MPSV v termínu stanoveném Zásadami, tj. do 29. 2. 1996, MPSV je ještě ke dni 18. 3. 1996 zadržovalo na svém běžném účtu cizích prostředků (depozitní účet). V důsledku tohoto nesprávného způsobu vyúčtování se státním rozpočtem došlo ke zkreslení stavu majetku a závazků, neboť nebyl správně zachycen závazek vůči státnímu rozpočtu.

#### IV. Další zjištění

##### 1. MPSV a MZ nepostupovaly důsledně v souladu s ustanovením části I Zásad, kde je mj. uvedeno:

*"Veřejně prospěšné úkoly je nutné zajišťovat především formou konkursů, které budou vyhlášeny příslušnými ústředními orgány státní správy (dále jen "ústřední orgány") ... Plní-li občanská sdružení úkoly příslušející do působnosti několika ústředních orgánů a přispívají-li tyto ústřední orgány na tuto činnost, musí se o způsobu poskytnutí a výši dotace navzájem informovat a dohodnout ..."*

## O d ů v o d n ě n í:

MZ pro roky 1994 a 1995 nevyhlásilo ani v jednom případě konkurs na veřejně prospěšné úkoly.

MPSV a MZ v roce 1994 uzavřely Smlouvy s občanským sdružením FOKUS na projekty, jejichž zaměření se částečně překrývá, a ve Smlouvách není uvedeno, že se na financování projektu podílí jiný ústřední orgán. Jedná se o Smlouvy na projekty "Denní sanatorium Doláková" a "Terapeutické centrum Dům u Libuše", uzavřené s MZ, a Smlouvu na projekt "Denní socioterapeutické sanatorium, chráněné bydlení ...", uzavřenou s MPSV.

## 2. MPSV a MZ nerespektovaly ustanovení části II bodu 1 Zásad, kde je uvedeno:

*"Návrh na poskytnutí dotace předkládá v termínu stanoveném ústředním orgánem nejvyšší orgán občanského sdružení ústřednímu orgánu, v jehož působnosti jsou zajišťovány svěřené úkoly."*

## O d ů v o d n ě n í:

MPSV a MZ stanovily termíny pro podání Žádostí na rok 1994 do 31. 8. 1993 a na rok 1995 do 15. 9. 1994. Přesto přijímaly Žádosti od občanských sdružení a humanitárních organizací i po těchto termínech a následně s nimi uzavíraly Smlouvy, např. v roce 1994 se Sdružením zdravotně postižených v ČR, Střediskem křesťanské pomoci v Pardubicích, ČČK a v roce 1995 s občanským sdružením ANTI-DRUG a se Společností slepých a slabozrakých.

## 3. MPSV a MZ nepostupovaly důsledně v souladu s ustanovením části II bodu 8 Zásad, kde je uvedeno:

*"Dotace ze státního rozpočtu republiky nesmí zásadně přesáhnout 70 % rozpočtovaných výdajů sdružení (projektu). Pokud dosažené příjmy sdružení budou nižší než plánované, nesmí použití poskytnuté dotace přesáhnout 70 % skutečných výdajů sdružení. V případě vykázaného vyššího podílu, musí být prostředky připadající na překročený podíl vráceny do státního rozpočtu republiky. V odůvodněných případech může ústřední orgán stanovené procento zvýšit."*

## O d ů v o d n ě n í:

MPSV a MZ poskytly v letech 1994 a 1995 v několika případech dotaci nad 70 % rozpočtovaných výdajů sdružení, aniž by toto navýšení jakkoliv zdůvodnily ve smyslu Zásad, např. těmto občanským sdružením: Svazu tělesně postižených v ČR, T-Atlasu, Sdružení zdravotně postižených v ČR, FOKUSu, Společnosti slepých a slabozrakých a ČČK.

## B. Občanská sdružení a humanitární organizace,

kteří se smluvně zavázaly řídit se Zásadami, porušily:

## I. Zásady:

## 1. Svaz tělesně postižených v ČR porušil ustanovení části II bodu 7 Zásad, kde je uvedeno:

*"Občanské sdružení nesmí poskytovat prostředky z dotace ze státního rozpočtu republiky jiným fyzickým nebo právnickým osobám, pokud se nejedná o úhradu spojenou s realizací úkolů (projektů), na které byly prostředky poskytnuty."*

## O d ů v o d n ě n í:

Svaz tělesně postižených v ČR poskytl prostředky z dotace ze státního rozpočtu fyzickým osobám, aniž by si ověřil, zda se jedná o úhradu spojenou s realizací projektu. Např. nebyla prokázána zdravotní potřebnost účastníků u psychorehabilitačních pobytů tělesně postižených dětí s rodiči a víkendových sportovních a rehabilitačních pobytů, neboť nebyly doloženy průkazy tělesně postižených ani nebyly požadovány k přihláškám lékařské zprávy dokládající zdravotní stav, a tím oprávněnost čerpání dotace.

## 2. ČČK, Svaz tělesně postižených v ČR, SANANIM a Sdružení zdravotně postižených v ČR

porušily ustanovení části II bodu 8 Zásad, kde je uvedeno:

*"Dotace ze státního rozpočtu republiky nesmí zásadně přesáhnout 70 % rozpočtovaných výdajů sdružení (projektu). Pokud dosažené příjmy sdružení budou nižší než plánované, nesmí použití poskytnuté dotace přesáhnout 70 % skutečných výdajů sdružení. V případě vykázaného vyššího podílu, musí být prostředky připadající na překročený podíl vráceny do státního rozpočtu republiky. V odůvodněných případech může ústřední orgán stanovené procento zvýšit."*

## O d ů v o d n ě n í:

ČČK překročil v roce 1994 u projektu "Preventivní a záchranná činnost Vodní záchranné služby ČČK" z dotace poskytnuté MZ Smlouvou stanovenou 70% hranici čerpání skutečných výdajů a nevrátil do státního rozpočtu celkem 1 181 454,- Kč.

Svaz tělesně postižených v ČR překročil u všech projektů z dotace poskytnuté MPSV Smlouvami stanovenou hranici čerpání skutečných výdajů (v roce 1994 se jednalo u šesti projektů o 100% čerpání skutečných výdajů). Do státního rozpočtu nevrátil celkem 1 556 727,- Kč za rok 1994 a 1 375 555,- Kč za rok 1995.

SANANIM překročil v roce 1995 u osmi projektů z dotace poskytnuté MPSV Smlouvami stanovenou 70% hranici čerpání skutečných výdajů a nevrátil do státního rozpočtu celkem 1 612 100,- Kč.

Sdružení zdravotně postižených v ČR překročilo v roce 1994 u čtyř projektů z dotace poskytnuté MZ Smlouvami stanovenou 70% hranici skutečných výdajů a nevrátilo do státního rozpočtu celkem 3 386 914,- Kč.

### 3. ČČK a SANANIM

porušily ustanovení části II bodu 9 Zásad, kde je mj. uvedeno:

*"Mzdy funkcionářů a zaměstnanců občanského sdružení, výdaje na pohoštění a dary hradí občanské sdružení výhradně ze svých vlastních příjmů ... Je nepřipustné hradit z prostředků dotace ze státního rozpočtu republiky náklady spojené se zahraničními cestami ..."*

O d ů v o d n ě n í:

ČČK uhradil z dotace poskytnuté MZ na rok 1994 na projekt "Zapojení ČČK do mezinárodní spolupráce" výdaje za pohoštění, občerstvení a dary ve výši 7 481,- Kč.

SANANIM uhradil v roce 1995 z prostředků dotace MPSV určené na projekt "Dlouhodobá resocializace osob závislých na návykových látkách - terapeutická komunita" náklady související se zahraniční cestou klientů ve výši 4 243,- Kč.

### 4. FOKUS Mladá Boleslav, FOKUS Ústí nad Labem, Svaz zdravotně postižených Rakovník, Svaz tělesně postižených v ČR, ČČK, Oblastní spolky ČČK Most, Sokolov - Cheb, Tábor, Louny, Karlovy Vary, T-Atlas, Středisko Diakonie ČCE - Domov odpočinku ve stáří Myslibořice, Středisko Diakonie ČCE - Domov odpočinku ve stáří Sobotín, ANTI-DRUG a Armáda spásy

porušily ustanovení části II bodu 12 Zásad, kde je uvedeno:

*"Občanské sdružení odpovídá za hospodárné použití rozpočtových prostředků v souladu s účely, pro které byly poskytnuty a za jejich řádné a oddělené sledování v jednoduchém nebo podvojném účetnictví."*

O d ů v o d n ě n í:

FOKUS Mladá Boleslav obdržel v roce 1994 od MPSV dotaci na výplatu mezd pro stanovený počet zaměstnanců. Občanské sdružení tento počet nerespektovalo a vyplatilo všechny mzdové prostředky menšímu počtu zaměstnanců, než byl uveden ve Smlouvě. Tímto vyčerpalo z prostředků dotace neoprávněně částku 330 099,- Kč.

FOKUS Ústí nad Labem vrátil na účet MPSV z dotace poskytnuté na mzdy v roce 1994 částku o 71 517,- Kč nižší a dále neoprávněně použil na mzdy dalších 186 672,- Kč. Celkem tedy nevrátil na účet MPSV částku 258 189,- Kč.

Svaz zdravotně postižených Rakovník použil v roce 1994 nad rámec Smlouvy prostředky z dotace poskytnuté MZ určené na výplatu mezd zaměstnanců tak, že je vyplatil menšímu počtu zaměstnanců, než byl uveden ve Smlouvě. Tím neoprávněně vyčerpал z dotace finanční prostředky ve výši 93 173,- Kč.

Svaz tělesně postižených v ČR použil finanční prostředky z dotace poskytnuté MZ v rámci projektů rehabili-

tační a rekondiční pobyty v rozporu s účely na kulturní akce, a to v roce 1994 ve výši 196 436,- Kč a v roce 1995 ve výši 58 528,- Kč.

ČČK:

- použil v rozporu se Smlouvou investiční prostředky dotace MZ na rok 1994 na úhradu 92 kusů záchranářských obleků v celkové výši 940 044,- Kč,
- zahrnul faktury z roku 1993 v celkové výši 195 086,- Kč do vyúčtování dotace za rok 1994,
- uhradil v roce 1994 z dotace MZ na projekt "Prevence šíření HIV/AIDS mezi mládeží" fakturu v celkové výši 23 625,- Kč, která nesouvisí s projektem,
- překročil v roce 1994 z dotace MZ na mzdy částku o 137 085,- Kč, v roce 1995 částku o 102 524,- Kč, nedodržel podmínky Smluv a porušil účel, na který byly prostředky určeny,
- nedodržel Smlouvou stanovený účel u dotace poskytnuté MZ v roce 1995 na projekt "Pátrací služba ČČK" a použil prostředky ve výši 41 138,- Kč na rekonstrukci serveru.

Oblastní spolek ČČK Sokolov - Cheb neprokázal v roce 1994 soulad čerpání částky 8 497,- Kč s účelem dotace MZ na klimatické pobyty dětí. Ve finančním vypořádání akce bezplatných dárců krve v roce 1994 vykázal 44 odměněných dárců, přičemž dle dokladů potvrdilo převzetí odměn pouze 26 dárců. Neprokázal tak předání odměn zbývajícím 18 dárcům a nedoložil soulad čerpání prostředků dotace s jejím účelem. Rozdíl činil 6 080,- Kč.

Oblastní spolek ČČK Tábor v roce 1994 neoprávněně použil prostředky na jednotlivé projekty v rozporu s účelem dotace poskytnuté MZ v celkové výši 35 403,- Kč (např. na bezpříspěvkové dárce krve) a v roce 1995 v celkové výši 67 485,- Kč (např. na dobrovolné pečovatelky).

Oblastní spolek ČČK Karlovy Vary použil v roce 1995 neoprávněně z dotace poskytnuté MZ pro bezplatné dárce krve částku vyšší o 8 641,- Kč.

T-Atlas uvolnil v roce 1994 z dotace poskytnuté MPSV na národní soutěže v pěti případech zálohy cizím dodavatelům bez věcného plnění. Výše poskytnutých finančních prostředků se pohybovala od 45 000,- Kč do 80 000,- Kč.

Středisko Diakonie ČCE - Domov odpočinku ve stáří Myslibořice v roce 1994 nevedlo odděleně v účetní evidenci prostředky z dotace poskytnuté MPSV ve výši 1 802 000,- Kč. Evidence čerpání dotace byla vedena pouze soupisem dodavatelských faktur. Účetní doklady (dodavatelské faktury) vztahující se k účelové státní dotaci nebyly označeny.

Středisko Diakonie ČCE - Domov odpočinku ve stáří Sobotín u dotace poskytnuté MPSV v roce 1994 překročilo v rámci projektu "Poskytování sociálních služeb" čerpání finančních prostředků na mzdy pracovníků o částku 621 992,- Kč.

ANTI-DRUG nevedl ve své účetní evidenci v roce 1994 odděleně výdaje hrazené z dotace od ostatních výdajů. Dále v roce 1995 neoddelil ve své účetní evidenci dotaci poskytnutou MZ v částce 127 750,- Kč od dotace poskytnuté

MPSV v částce 60 000,- Kč. V rozporu se Smlouvou na rok 1995 nebylo placeno pojistné na sociální zabezpečení a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti, pojistné na všeobecné zdravotní pojištění a zálohy na daň ze závislé činnosti.

Armáda spásy v letech 1994 a 1995 nesledovala v účetnictví odděleně rozpočtové prostředky a ostatní zdroje.

#### 5. T-Atlas

porušil ustanovení části III bodu 1 Zásad, kde je uvedeno:

*"Po skončení roku občanské sdružení vyhotoví v rámci účetní závěrky vyúčtování, které předloží příslušnému ústřednímu orgánu do 31. ledna následujícího roku. Nevyčerpané finanční prostředky ze státní dotace současně poukáže na jeho běžný účet cizích prostředků."*

#### O d ů v o d n ě n í:

T-Atlas nevrátil nevyčerpané mzdové prostředky z dotace MPSV za rok 1994 ve výši 9 450,- Kč ve stanoveném termínu na účet cizích prostředků MPSV. Dále neprovedl v rámci účetní závěrky vyúčtování dotace za rok 1994 a neoprávněně vyčerpal finanční prostředky dotace ve výši 25 713,- Kč.

#### II. Rozpočtová pravidla:

Svaz zdravotně postižených Rakovník, SANANIM, Oblastní spolky ČČK Louny a Most

porušily ustanovení § 11 odst. 1 tohoto zákona, kde je uvedeno:

*"Rozpočtové prostředky mohou být použity pouze v příslušném rozpočtovém roce, a to k účelům, na které byly státním rozpočtem republiky určeny."*

#### O d ů v o d n ě n í:

Svaz zdravotně postižených Rakovník použil prostředky ve výši 12 519,- Kč z dotace poskytnuté MPSV na rok 1994 na úhradu nákladů v roce 1995.

SANANIM uhradil z prostředků dotace poskytnuté MZ na rok 1995 a určené na realizaci projektu "Prevence relapsu u osob závislých na návykových látkách" a z prostředků dotace poskytnuté MPSV na realizaci projektu "Dlouhodobá resocializace osob závislých na návykových látkách - terapeutická komunita" část nákladů na provoz terapeutické komunity Němčice ve výši 28 536,- Kč, které časově a věcně souvisely s rokem 1994.

Oblastní spolek ČČK Louny použil v roce 1995 v rozporu se Smlouvou finanční prostředky ve výši 14 043,- Kč na financování první pomoci dětem z účelové dotace MZ, která však byla určena na klimatické pobyty dětí.

Oblastní spolek ČČK Most použil rozpočtové prostředky roku 1995 ve výši 171 325,- Kč poskytnuté MZ na zajišťování plnění úkolů státní zakázky až v roce 1996.

#### III. Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví:

##### 1. SANANIM

porušil ustanovení § 3 odst. 1 a 2 tohoto zákona, kde je uvedeno:

*"Účetní jednotky účtují o skutečnostech, které jsou předmětem účetnictví, do období, s nímž tyto skutečnosti časově a věcně souvisejí (dále jen 'účetní období'); není-li možno tuto zásadu dodržet, mohou účtovat i v období, v němž zjistily uvedené skutečnosti."*

*"Účetním obdobím je kalendářní rok."*

#### O d ů v o d n ě n í:

SANANIM zaúčtoval výdaje časově a věcně související s kalendářním rokem 1994 nesprávně do účetního období roku 1995, přestože o nich v roce 1994 věděl.

2. Oblastní spolky ČČK Ústí nad Labem, Most, Louny, Karlovy Vary a Sokolov - Cheb a ANTI-DRUG porušily ustanovení § 4 odst. 2 tohoto zákona, kde je mj. uvedeno:

*"Účetní jednotky jsou povinny dodržovat při vedení účetnictví účtové osnovy a postupy účtování, uspořádání položek účetní uzávěrky a obsahové vymezení těchto položek, rozsah údajů ke zveřejnění z účetní závěrky, postupy pro provedení konsolidace účetní závěrky, které stanoví federální ministerstvo financí a vyhláší je oznámením o jejich vydání ve Sbírce zákonů ..."*

#### O d ů v o d n ě n í:

Oblastní spolek ČČK Ústí nad Labem v r. 1994 neúčtoval o veškerých vzniklých nákladech (s výjimkou mezd, sociálního a zdravotního pojištění) a výnosech.

Oblastní spolek ČČK Most v roce 1994 nesprávně převedl účetním dokladem částku 128 111,- Kč z účtu 324 - Přijaté zálohy (kde je na analytickém účtu 324-1/20 vedena účetní evidence klimatických pobytů) na účet 693 - Přijaté příspěvky od soukromníků.

Dále v roce 1994 neúčtoval pohledávky za odběrateli a závazky vůči dodavatelům v době jejich vzniku. Oblastní spolek zaúčtoval tyto účetní případy až v době úhrady nebo platby.

Oblastní spolek ČČK Louny v roce 1994 neúčtoval pohledávky za odběrateli a závazky vůči dodavatelům v době jejich vzniku. Tyto účetní případy zaúčtoval až v době úhrady nebo platby.

Dále toto občanské sdružení v roce 1995 nesprávně převedlo částku 12 216,- Kč z účtu 324 - Přijaté zálohy (kde je na analytickém účtu 324-1/20 vedena účetní evidence klimatických pobytů) na účet 603 - Příjmy z vlastní činnosti.

Oblastní spolek ČČK Karlovy Vary v letech 1994 a 1995 neúčtoval o nákladech (s výjimkou mezd, sociálního a zdra-



votního pojištění) spojených s čerpáním dotace ze státního rozpočtu poskytnuté MZ na účtech nákladů, ale pouze na účtech analytické evidence k účtu 324 - Přijaté zálohy.

Oblastní spolek ČČK Sokolov - Cheb v letech 1994 a 1995 neúčtoval o nákladech (s výjimkou mezd, sociálního a zdravotního pojištění) spojených s čerpáním dotace ze státního rozpočtu poskytnuté MZ na účtech nákladů, ale pouze na účtech analytické evidence k účtu 324 - Přijaté zálohy.

ANTI-DRUG v roce 1995 účtoval v peněžním deníku nesprávným způsobem, když do sloupců "výdaje na zdravotní a sociální pojištění" a "výdaje - daň z příjmů", které jsou určeny pro rozpis celkových výdajů uhrazených v hotovosti nebo z prostředků na účtech u peněžního ústavu, zapisoval částky pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, pojistného na zdravotní pojištění a záloh na daň z příjmů ze závislé činnosti. Úhrnné částky pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, pojistného na všeobecné zdravotní pojištění a zálohy na daň z příjmu zapisoval v peněžním deníku do sloupce "průběžné položky".

### 3. SANANIM

porušil ustanovení § 7 odst. 1, 2 a 3 tohoto zákona, kde je uvedeno:

*"Účetní jednotky jsou povinny vést účetnictví úplně, průkazným způsobem a správně tak, aby věrně zobrazovalo skutečnosti, které jsou jeho předmětem."*

*"Účetnictví účetní jednotky je úplné, jestliže účetní jednotka zaúčtovala všechny účetní případy týkající se účetního období."*

*"Účetnictví účetní jednotky je vedeno průkazným způsobem, jestliže účetní jednotka účetní případy a účetní zápisy o nich doložila nebo prokázala předepsaným způsobem a inventarizovala majetek a závazky."*

#### O d ů v o d n ě n í:

V sedmi zjištěných případech plateb z roku 1994, na které byly vystaveny příkazy k úhradě znející na částky 10 000,- Kč a z roku 1995 platba firmě Fadex na základě příkazu k úhradě znející na částku 30 000,- Kč nebyly doloženy příslušné doklady, přestože tyto účetní případy byly zapsány v knize přijatých faktur.

### 4. SANANIM, T-Atlas a ANTI-DRUG

porušily ustanovení § 11 odst. 1 písm. f) tohoto zákona, kde je uvedeno:

*"Účetní doklady jsou originální písemnosti, které musí mít tyto náležitosti: ..."*

*f) podpis osoby odpovědné za účetní případ a osoby odpovědné za jeho zaúčtování, tyto podpisy lze nahradit jiným průkazným způsobem."*

#### O d ů v o d n ě n í:

U občanského sdružení SANANIM na osmnácti výdajových pokladních dokladech z roku 1995 chyběl podpis osoby odpovědné za účetní případ a osoby odpovědné za jeho zaúčtování. Podpisy nebyly nahrazeny jiným průkazným způsobem.

T-Atlas řádně nezaopatřil účetní doklady z roku 1994 předepsanými náležitostmi (např. faktury neobsahovaly podpisy osob odpovědných za účetní případ a jeho zaúčtování).

U občanského sdružení ANTI-DRUG většina kontrolovaných účetních dokladů z let 1994 a 1995 neměla náležitosti účetního dokladu, stanovené uvedeným ustanovením.

### 5. ANTI-DRUG

porušil ustanovení § 15 odst. 1 písm. b) tohoto zákona a ustanovení § 18 odst. 4 tohoto zákona, kde je mj. uvedeno:

*"Účetní jednotky účtující v soustavě jednoduchého účetnictví vedou: ..."*

*b) knihu pohledávek a závazků, ..."*

*"Účetní jednotky účtující v soustavě jednoduchého účetnictví sestavují výkaz o majetku a závazcích a o příjmech a výdajích."*

#### O d ů v o d n ě n í:

Občanské sdružení nevedlo knihu pohledávek a závazků, i když ke konci roku 1995 mělo prokazatelně závazky. Dále ANTI-DRUG v roce 1994 ani v roce 1995 nesestavil výkaz o majetku a závazcích ani o příjmech a výdajích.

#### Vyhodnocení:

V rámci kontrolní akce proběhla kontrola dotací ze státního rozpočtu u občanských sdružení a humanitárních organizací vyvíjejících činnost zejména v oblastech:

- péče o zdravotně postižené,
- péče o mentálně postižené,
- léčení drogově závislých osob,
- celodenní péče o staré občany.

MZ poskytlo občanským sdružením a humanitárním organizacím dotace v roce 1994 v celkové výši 296 424 tis. Kč a v roce 1995 ve výši celkem 320 985 tis. Kč. Z těchto poskytnutých dotací byly kontrolovány v roce 1994 finanční prostředky ve výši 120 936 tis. Kč a v roce 1995 ve výši 89 764 tis. Kč.

MPSV poskytlo občanským sdružením a humanitárním organizacím dotace v roce 1994 v celkové výši 283 092 tis. Kč a v roce 1995 ve výši celkem 320 250 tis. Kč. Z těchto poskytnutých dotací byly kontrolovány v roce 1994 finanční prostředky ve výši 99 730 tis. Kč a v roce 1995 ve výši 116 327 tis. Kč.

Kontrolovanými osobami byla nejčastěji porušována jednotlivá ustanovení Zásad. V případě MPSV a MZ současně s tím došlo k porušení výše citovaného ustanovení § 5 odst. 2 rozpočtových pravidel. U občanských

sdužení a humanitárních organizací coby příjemci dotací došlo současně s porušením jednotlivých ustanovení Zásad rovněž k porušení výše citovaného ustanovení § 11 odst. 1 rozpočtových pravidel.

#### Finanční vyhodnocení kontrolní akce

Prostředky ze státního rozpočtu	Ústřední orgán	Finanční prostředky v tis. Kč			
		Občanská sdružení		Humanitární organizace	
		1994	1995	1994	1995
Výše poskytnuté dotace	MZ	296 424	295 892	-	25 093
	MPSV	233 092	240 250	50 000	80 000
Výše kontrolované dotace	MZ	120 936	89 764	-	-
	MPSV	75 490	80 327	24 240	36 000
Zjištěné neoprávněné užití dotace	MZ	6 088	4 804	-	-
	MPSV	2 427	9 784	622	4 733

#### Další zjištěné nedostatky

##### 1. u ústředních orgánů (MZ a MPSV):

a) MZ i MPSV postupovaly v rozporu se Zásadami pro poskytování dotací ze státního rozpočtu ČR občanským sdružením:

- MZ nevyhlašovalo konkursy na veřejně prospěšné úkoly,
- MZ i MPSV poskytovaly dotace na shodné projekty, aniž se o tom vzájemně informovaly,
- oba ústřední orgány nedůsledně postupovaly ve vztahu k příjemcům dotací, kteří nepředložili včasné vyúčtování prostředků ze státního rozpočtu,
- MZ i MPSV stanovily termíny pro podání žádostí o poskytnutí dotace, a přesto přijímaly od občanských sdružení a humanitárních organizací Žádosti i po těchto termínech, aniž by o této možnosti informovaly všechny žadatele;

b) MZ poskytlo finanční prostředky z dotací určených pro občanská sdružení a humanitární organizace třem obchodním společnostem;

c) MZ neprovedlo v letech 1994 a 1995 žádnou kontrolu hospodaření s poskytnutými prostředky státního rozpočtu u příjemců dotací;

2. u příjemců dotací (občanských sdružení a humanitárních organizací):

- nedodržování účelovosti dotací,
- pozdní vyúčtování finančních prostředků a nevrácení nevyužitých prostředků do státního rozpočtu,
- nedostatky v účetnictví.

Z uvedených zjištěných skutečností vyplývá potřeba zajistit:

- důslednější kontrolu využívání prostředků ze státního rozpočtu u příjemců dotací vyvíjejících činnost v uvedených oblastech,
- vzájemnou informovanost ústředních orgánů přidělujících tyto prostředky,
- vydání závazného právního předpisu, který by upravoval postup při poskytování dotací ze státního rozpočtu občanským sdružením a humanitárním organizacím, zejména se zaměřením na přesné stanovení pravidel pro jejich přidělování.